

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

tisková zpráva

Významný okamžik kulturní spolupráce mezi Českem a Ukrajinou

23. 10. 2024

Praha, Klementinum: V Národní knihovně ČR bylo ve středu 23. 10. 2024 podepsáno memorandum o vzájemné spolupráci mezi Národní knihovnou České republiky, Národní knihovnou Yaroslava Mudrého v Kyjevě a Ukrajinskou knihovnickou asociací a zároveň darovací smlouva mezi oběma uvedenými knihovnami. Ta řeší předání mobilního pracoviště ochrany knižní kultury, určeného k záchraně kulturního dědictví Ukrajiny.

Významný okamžik proběhl za účasti ministra kultury Martina Baxy. Zástupci české a ukrajinské strany slavnostně podepsali vzájemné memorandum a darovací smlouvu k **Arše I.**, mobilnímu pracovišti, jehož účelem je ochránit ukrajinské kulturní dědictví před ruskou válečnou agresí.

Memorandum a darovací smlouvu podepsal za českou stranu generální ředitel Národní knihovny ČR Tomáš Foltýn. Za ukrajinskou stranu pak generální ředitel Národní knihovny Yaroslava Mudrého v Kyjevě Oleh Serbin a předsedkyně Ukrajinské knihovnické asociace Oksana Bruj. Záštitu projektu poskytuje již od minulého roku Ministerstvo kultury ČR.

„Ministerstvo kultury od samého počátku ruské agrese podniká prostřednictvím svých příspěvkových organizací konkrétní kroky na podporu Ukrajiny. Dnešní podpis darovací smlouvy a memoranda o spolupráci s ukrajinskými partnery je jedním z vrcholů naší dlouhodobé snahy o záchranu ukrajinského kulturního dědictví. Po měsících práce můžeme být pyšní na to, že se nám daří finalizovat práce na první Arše. Jsem pyšný na to, že tento projekt propojuje veřejný a soukromý sektor. Chci poděkovat všem dárcům, kteří vznik Archy I. – mobilního konzervačního pracoviště, umožnili. Poděkování patří společnosti MND a.s., Nadaci Karel Komárek Family Foundation a panu Liboru Winklerovi a jeho přátelům. Velký dík si zaslouží i tým Národní knihovny, která vznik pracoviště zajistila,“ řekl ministr kultury Martin Baxa.

První archa vyjede na přelomu roku

Archa I. se zaměřuje na záchranu písemného dědictví Ukrajiny. Konkrétně půjde o ochranu a konzervaci vzácných tisků, knih, archivních dokumentů a dalších fondů knihoven, které byly během konfliktu poškozeny nebo jsou ohroženy vlivem externích podmínek. Konzervační jednotka je již ve výrobě a podle předpokladu vyrazí na Ukrajinu nejpozději na přelomu letošního a příštího roku.

„Rok od prvních jednání jsme svědky dalšího milníku v záchraně ukrajinského kulturního dědictví. Nepochybně je potřeba vyzdvihnout fakt, že projekt je výsledkem skvěle fungující spolupráce soukromých nadací, firem, veřejného sektoru a neziskových organizací. Všem nám společně záleží na ochraně ukrajinské kultury i na popularizaci témat, souvisejících s dopadem války na Ukrajině,“ řekl Luboš Veselý s tím, že projekt pokračuje v podobě Archy III., která bude pořizovat 3D skeny uměleckých děl.

Širší obsah memoranda

Memorandum má však významně širší obsah a nastavuje dlouhodobou spolupráci předních kulturních a vzdělávacích organizací České republiky a Ukrajiny. Je jednoznačným důkazem, že formulované vize zaměřené na podporu ukrajinských paměťových institucí jsou dlouhodobou aktivitou a nikoli izolovaným prvkem jednorázové pomoci v podobě dodání mobilního pracoviště ochrany. Dokument otevírá zejména oběma národním knihovnám cestu k výměně expertů, dosavadního know-how v oblasti ochrany knižního kulturního dědictví, digitalizace knihovních fondů či zpřístupnění digitalizovaného obsahu. Zároveň umožňuje do budoucna i účast ukrajinských odborných pracovníků na profesních fórech, organizovaných Národní knihovnou České republiky.

Tomáš Foltýn, generální ředitel Národní knihovny České republiky, k tomu dodává: *„Podepsané memorandum stvrzuje již celý kalendářní rok běžící aktivity realizované všemi smluvními partnery. Jedním z nejviditelnějších a nejsmysluplnějších projevů spolupráce byl vícedenní online školicí program zaměřený právě na oblast ochrany světového kulturního dědictví, kterého se pod vedením předních odborníků Národní knihovny České republiky zúčastnilo více než 270 pracovníků ukrajinských paměťových institucí. Prostřednictvím školení se podařilo výrazně pozvednout praktické dovednosti jeho účastníků a seznámit je s ambulantními konzervátorskými zákroky, které mohou probíhat již nyní, v době potřeby, bez připravované mobilní jednotky. Toto školení navíc nebylo školením jediným, neboť jeho další kola probíhají kontinuálně. Právě na tomto příkladu lze*

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

tisková zpráva

skvěle demonstrovat, že oboustranná spolupráce má již nyní jasnou koncepci a vizi a bude tak dobře fungovat i v budoucnu.“

Dodatečné informace

Po slavnostním aktu následovalo jednání Česko-ukrajinské smíšené obchodní komory (UKRCHAM), na kterém se hovořilo o projektu **Archa II.**, o činnosti komory a možnostech spolupráce nebo o problémech, jimž čelí čeští podnikatelé na Ukrajině. Akci zakončila prohlídka prostor barokní knihovny a ukázka historických fondů NK ČR.

Archa I. není jediným výsledkem spolupráce české a ukrajinské strany v oblasti kultury. Souběžně vznikají ještě dvě pracoviště, každé s odlišným zaměřením.

Účelem **Archy II.** bude digitalizace písemného dědictví Ukrajiny, což je další logický klíčový krok k jeho dlouhodobé ochraně a vylepšení dostupnosti informací. Digitalizace tak bude mít i významný efekt pro podporu vzdělávání i pro podporu ukotvení ukrajinské kultury v západoevropském společenství. Vytvoření digitálních kopií snižuje riziko ztráty původních materiálů a zároveň umožňuje širší přístup k těmto zdrojům.

Projekt **Archa III.** rozšiřuje původní záměr dvou pracovišť, konzervačního a digitalizačního, o pracoviště pro 3D skenování a je iniciativou Nadace Karel Komárek Family Foundation. Hlavním cílem je vytvoření mobilní digitalizační stanice pro 3D skenování cenných historických a kulturních předmětů. Transportér s posádkou tří osob se bude moci operativně pohybovat po celé Ukrajině.

Více informací o projektu Archa naleznete na: <https://www.arkforukraine.org/> a na <https://www.zapojmeukrajinu.cz/>.

Tisková mluvčí Národní knihovny ČR

Mgr. Martina Košanová

Ředitelka Odboru komunikace

+420 602 811 320

martina.kosanova@nkp.cz

www.nkp.cz